

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA
LETO 1927. STEV. 1.

Ustanovljena 1900.

Ustanovljena 1900.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ljubljana, Dunajska cesta

v lastni palači.

Delniška glavnica: Rezervni zakladi cirka
Din 50,000.000 Din 10,000.000

Poštna hranilnica podruž. Brzojavni naslov:
Ljubljana št. 10509 Banka Ljubljana

Telefon števil. 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko
spadajoče posle.

Podružnice:

Brežice	Celje	Črnomelj	Kranj
Maribor	Metković	Novi Sad	Ptuj
Sarajevo	Split	Gorica	Trst.

Agencija: Logatec.

Vabilo

naročnikom in sotrudnikom Planinskega Vestnika za leto 1927.

»Planinski Vestnik« je postal važen in potreben prosvetni činitelj planinstva in domačinstva. V okviru našega društva bo tudi v letu 1927 najprej širil med rojaki smisel za spoznavanje in neposredno telesno in duševno prilasčanje domače zemlje, koje krasote vršičijo v naših »planinah« v najširšem pomenu te besede; a drugič bo to domovino z vso njeno osebnostjo predočeval i širšemu svetu, in tretjič i nas same uvajal v širši svet. Prvemu izmed teh smotrov ustreza naš »Vestnik« uspešno že 26 let; v preteklem letu pa je napredoval tudi glede drugega in tretjega smotra: naš »Vestnik« se zdaj uvažuje tudi že v inozemstvu ia kaže ondi sam uspehe naših podjetnih planincev.

Za leto 1927 smo z gradivom že zdaj dobro založeni; zastopani so med sotrudniki planinci najrazličnejših krogov in poklicev. So to vzorni delavci, ki ne iščejo — in ne dobijo — slave in zaslužka; a vse sodelavce druží planinska enakost — v planinah smo le planinci — pošten trud za napredek in dovezetnost za neskvajjeno lepoto prirode in domovine. — Šli smo doslej preko imen; a tokrat moramo s hvaležnostjo omeniti, da bodo i v bodočem letu naš list podpirali štirje naši temeljni stebri: naš častiti starosta Jakob *Aljaž*, prvi planinski veščak Dr. H. *Tuma*, naš planinec-umetnik Dr. Jos. C. *Oblak* ter vedno mladostni Janko *Mlakar*; od njih imamo aktualne članke v rokah ali zasigurane. Ob njih pa se zbira bodra družina modrih bodrilcev, vztrajnih delavcev, navdušeno podjetnih pionirjev. Štejemo med njimi v složnem bratstvu tudi Hrvate in Srbe, a med prvovrstniki oživljajo planinsko delo i zastopnice ženstva, spretne v plezalkah in s peresom. Tako se naš krog širi, a obenem zaključuje v harmoniji.

Kakor vsako leto, pozivamo vse: »Pridite k nam, ki še niste naši! Naročajte se, pridobivajte naročnikov, in pišite, poročajte!«

»Planinski Vestnik« bo izhajal kakor doslej 12 krat na leto v istem obsegu in bo prinašal v vsaki številki izvirno umetniško prilogo — sliko iz naših gora.

Naročnina mu ostane neizpremenjena, to je: za tuzemstvo na leto 40.— Din, za inozemstvo 60.— Din. Naroča se pri Osrednjem Odboru SPD v Ljubljani, ki dopošlje položnico poštne hranilnice.

Uredništvo in Osrednji odbor SPD.

Slike

I. Slike na prilogah:

(Tu se navaja stran razlage dotične slike.)

	Stran
Pot na Golico (fot. Ivan Tavčar)	120
Iz Jalovčeve stene (fot. Dr. Stanko Tomiňšek)	168
Pogled na Konjski Vrh in Škrbino z Vogla (prof. Janko Ravnik)	264
Mala Vratca iz Zgornje Krme (fot. Dr. Stanko Tomiňšek)	288
Mojstrovka iz Planice (fot. Egon Planinšek)	72
Iz Kota, zimski motiv (fot. Dr. Stanko Tomiňšek)	24
Razor in Triglav s Prisojnika (Dr. Stanko Tomiňšek)	216
Solčava, cerkev, v ozadju Huda Peč (fot. Jos. Kunaver)	192
Šija, pobočje (fot. prof. Janko Ravnik)	48
S Šmarne Gore, pogled na Kamniške Planine (Ivan Tavčar)	144
Travnik s Slemena (fot. Janko Škerlep)	96
Velika Planina, zimsko jutro (fot. Janko Škerlep)	240

II. V besedilu:

Aljaž Jakob	121
De Reggi Alojz	17

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXVII. LETNIK ————— 1927 ————— ŠTEV. 1

KOROŠKA SLOVENSKA KRAJINA*

Dr. JOSIP CIRIL OBLAK

Ljubim koroško slovensko ljudstvo radi njegove priprostosti, ljubim njegovo mehko slovensko dušo, tako sprejemljivo za poezijo in polno iskrenega čustvovanja, ljubim njegovo konservativnost in njegovo samozavest in ljubim tudi prijetno mehko njegovega narečja. Nad vse pa in pred vsem ljubim njegovo krajino, tisto sanjavo, ki je edina mogla roditi tudi ljudstvo takih lastnosti, da jo razume in ve ceniti; saj se nje okleplje z vso dušo in z vsem svojim srcem . . .

Smisel za prirodu, ki ga obdaja, ljubezen do nje ter razumevanje njenih tajen, je prav slovanska stran njegove duše — o tem pričajo njegove pesmi o ljubih planinah in gorah, belih cestah in ravnih stezah . . . Kar je naša pesniška reka Sava, zlasti v umetni poeziji, to je Korošču »ta ljuba Drava, njegova frava«, ki igra v narodni poeziji vse večjo vlogo nego na Kranjskem Sava. Sploh ima krajina in priroda v koroški narodni pesmi obilnejši delež nego v katerikoli drugi slovenski deželi. — Temu se ne čudim. Kajti: kateremu ljudstvu je usoda naklonila tako domovino, kakor jo ima Korošec? Ta lepota je i mene priklenila tako, da se vedno vračam k nji, kakor k drugi svoji domovini, ki me je osvojila vsega in za vse žive moje dni. Da, ta koroška krajina! Videl sem mnogo sveta v svojem življenju — a takih pokrajin ne poznam. Pravijo — Nemci seveda — da je nedeljiva. Tega nisem opazil na njej; saj nam je (kakor se to čuje na prvi pogled paradokсно) baš germanizacija, ki se je ustavila pred vsem na gorskih črtah, v malo obljudenih dolinah in rekah, razdelila deželo že davno tudi geografski na dva dokaj samostojna dela in nam tako doprinesla dokaz za deljivost dežele! Ali nekaj drugega sem spoznal na tej lepi koroški zemlji, v kolikor je je bolj ali manj ravne v njenem osrčju, spoznal kakor nikjer drugje: njene divne terase! Dá, ta del koroške zemlje se mi zdi, naj rabim to primeru, kakor da je sestavljena iz samih velikih teras, ki so kakor velikanski viseči vrtovi postavljene ena poleg in nad drugo.

* Odlomek iz še ne izdane »Knjige popotnika«.

Tako imamo kar dvoje teras v Gornjem Rožu; na eni se blesti Baškega jezera svetlo oko, onstran Drave je terasa, v katero je vkovan Vrbskega jezera veliki temni smaragd . . . In na terasi gori nad Gosposvetskim poljem počivajo nekdanje slovenske Breže (slovensko ime!) in je tu zopet terasa s ponosnim Velikovcem nad Dravo, tostran Drave Pliberška terasa, ki sega do podnožja stare Pece, in zopet ona z Dobrlo vesjo, ki jo obroblyajo že zadnji odrastki Solčavskih planin in ki sega na drugi strani do pod nog starega Obira, pokrajinskega kralja slovenske Koroške. Ta stari naš Obir stoji tu kakor Ciklop, kakor da je izstopil ven iz falange gorskih orjakov iz ozadja, ven iz Košute in Savinjskih planin, ki si v njegovem ozadju bratski podajajo roke, in se je postavil za neodvisnega stražarja Roža in Podjune.

Rož in Podjuna sta, rekel bi, jedro slovenske koroške zemlje — statisočletno, večno drevo, ki mu nikdar ne usahnejo korenine. Ta dva dela tvorita vsak zase precej lepo zaokroženi, ne le geografski nego tudi gospodarski in administrativni celoti.

Tu slovenski Rož, h kateremu je priklopljena kotlina Vrbskega jezera, ločena in vezana z njim po Osojnici, tam Podjuna z dolino Bele (Železno Kaplo) ter njo obdajajočim gorovjem, na zahodni strani pa z ravnino Pokrško-Grabštanjsko. Na severni strani straži Podjuno mogočni raztegnjeni gorski hrbet s svojimi odrastki, a vanj seže v ostrem kotu naša najsevernejša jezikovna meja; to je tista krasna, vedra Sinja planina, ki nam je čuvala kot naravni obrambni jez in nepremagljivi zid skozi stoletja pred raznarodenjem ne-le našo Podjuno, nego tudi celo takozvano Celovško kotlino.

To vse skupaj pa tvori eno samo krasno celoto, biser na biser nanizan: Koroško Slovenijo. Še sanja tam gori v najbolj tihem kotu Julijskih planin v nebeški samoti v tuji državi stisnjena, krasna — tiha Kanalska dolina; vzporedno z njo pa svetla široka, vriskajoča in smejoča se Ziljska dolina — kako bi mogel vaju pozabiti, ljubih sester tam gori v kotu, ki si preko Podkloštra, in Beljaka próžita in stiskata roki trdno in gorko z našim pesniškim Rožem . . .

Naš slovenski Rož! Kadar te zrem s kateregakoli vrha izmed Karavanskih vrhov, od mogočnega Stola pa do veličastne Jepe, mislim, da gledam raj. Kaka neizmerna miloba leži v tej pokrajini, ki se razgrinja k nogam kraljičine Karavank, slavne Golice, v tem najlepšem delu celega Roža! Središče harmonične, divno zaokrožene

slike Rožne doline tvori ta bolj ravnici nego dolini podobni del Gornjega Roža s svojimi belečimi se seli in bliščečimi se stolpi cerkvice na obeh straneh v mogočnih ovinkih se vijočega širokega srebrnega traka veličastne Drave . . . Zdi se mi, da je vsa nebeška lepota slovenske koroške krajine osredotočena okoli Gornjega Roža; saj sta v njegovi neposredni bližini, rekel bi, skoro del istega ali vsaj neposredno k njemu prislonjeni, dve najlepši sliki Koroške zemlje: Baško jezero na eni strani, Vrbsko na severni strani, po celi njegovi dolžini pa idilčni griči in pestre naselbine. Imena: Vrba, Poreče, Kriva Vrba, na oni veselo smejoči se severni strani, a Logavas, Ribnica, Otok, Sekira na toli milootožni južni strani jezera pričajo, da je to jezero od pamtiveka ena najdragocenejših naših posesti. — Kje v naši širni domovini imamo postaviti ob stran lepoti tega divnega jezera kaj sličnega, enakovrednega? Pa to je le en del naše koroške domovine, te krasne, za nas nedeljive celote.

Lepa zaokrožena celota za se pa je tudi ves izključno slovenski Rož, segajoč od Beljaka, oziroma Skočidola ob Dravi, doli do soteske, ki v njo segajo zadnji odrastki Obirovi; iz nje stopa Drava v širšo dolino, sprejemši v svoje naročje bistro sestrico Belo, da hitita združeni v Podjunsko dolino, v Spodnji Korotan in njega prijazno sredogorje okoli Velikovca in Pliberka. Ni pravzaprav prave meje med Spodnjim in Gornjim Rožem; vendar ju ljudstvo strogo loči. Tudi pokrajinski značaj je različen. Dočim je Gor. Rož simbol radosti, ima Spodnji Rož nekaj otožnega, zlasti v delu od Borovelj doli do Mohlic, kjer se vije Drava med nizkimi bregovi, poraslimi z divjo, neprodirno hosto, v malo obljudeni dolini, v katero kuka tu in tam skozi grape in razdrapane drče hudournikov divjekrasna, samotna gorska skupina Košute s svojim izrezljanim, ostro nazobčanim hrbtom; zaključuje pa jo mogočni Obir, ki straži naš Rož na skrajnem spodnjem koncu, pozdravljajoč na drugo stran že naše Podjunce . . .

V Rožanski dolini pa se vrstijo pred našimi očmi v vsej svoji pestrosti vse te čiste, slovenske bele vasi: Svetna vas, Kaplja ob Dravi, Bistrica v Rožu, Sveče, Podgorje, Podsinja vas in tako dalje, vse do one ponosne narodne trdnjave, ki nas je vedno navdajala s ponosom in zanosom v najbridkejših urah našega narodnega trpljenja, do Št. Jakoba v Gornjem Rožu!

Toda to vse je, rekel bi, le dolinska krasota. Ali so tudi točke gori na zmernih višinah, ki ti kažejo vso krasoto v luči, da se ti zdi v spominu vse kakor lepa pravljica. In tu mi plava misel in oko pred vsem na ono točko, ki ne uide pozornosti nikogar, kdor se je vtopil v to božansko pokrajino. Zaznamuje ti jo ponosno zidovje

Humperškega gradu, ki kraljuje vrhu brega nad Dravo ter pregleda ves Rož kot njegov značilni znak in čuvaj. V ozadju tega gradu je sedlo, ali bolje rečeno središče Osojniške gorske planote, ki je terasa za se in ki loči Celovško ravnino z Vrbskim jezerom od Roža. T a n j e Ž i h p o l j e, je dolina in gora, trata in gozd — pravil bi ti in slikal, pa bi ti ne mogel nič vrednega niti povedati niti naslikati, kajti Žihpolje — s Humperškim gradom v ozadju, z belo cerkvijo gori pod bregom — samo je pravljica, je pesem... Z Žihpolja zagledaš, če se po železnici pelješ iz Celovške ravnine gori, prvokrat slovenski Rož.

Očarujoč je pogled na impozantno postavo Velikega Ojstrca (Obirja), na divje razrito Košuto, na značilni masiv Grlovca, straže boroveljske: njima odzdravlja na drugi strani slavna, raztegnjena Žingarica, v sredi med obema pa je zarezana dolina potoka, prihajajočega izpod slavnega Ljubelja. Tuintam se zablisne v produ kos srebrnega pasu veličastne Drave.

Znane Borovlje ti leže kakor na zeleni preprogi pod Grlovcem. Ta razgled te prav tako iznenadi, kakor oni na Celovško ravnino, na Celovško mesto in Vrbsko jezero, ako prihajaš z vlakom od nasprotne strani, to je iz Roža čez Žihpoljsko planoto na sever. Ne vem, kateremu bi dal prednost.

Pa se zapelješ z Žihpolja doli pod grad, k »svoji fravi« — rjavi Dravi.

Prost ti postane razgled po vsem Rožu doli do odrastkov gorostasnega zidu Velikega Ojstrca in gori proti Gorenjemu Rožu, v čigar ozadju stoji, kakor velika kulisa, častiti otec staroslovanski, sivi D o b r a č, ki na videz čisto osamljen iznad Beljaka pošilja pozdrave slovenskim Zilanom. Vsenaokoli pa nas pozdravljajo znameniti vrhovi; najimpozantnejši je prelepa Jepa, ki se ogleduje v enem najsvitlejših koroških jezer . . .

Pa kmalu bi bil pozabil na našo slovensko koroško Podjuno. Ni čuda. — Saj, ako izvzamemo visokogorski kot okoli Železne Kaple med Obirom, Olševo in Peco, moramo po splošnem ukusu reči, da slovenski Rož s svojim Baškim in Vrbskim jezerom, s svojimi Karavankami, Košuto in Selami po prirodnih krasotah prekaša v celoti našo P o d j u n o, dasi ima tudi ta svoje, sicer ne tako izrazite in svetu oznanjene, a posebne lepote.

Tu mi je pred vsem omeniti ljubko, med zmernimi holmi se zrcaleče, tiho K l o p i n j s k o j e z e r o, ki pomenja za Podjuno v malem to, kar pomenja Baško jezero za slovenski Rož.

Kdor ljubi ravno in zmerno gričevje, ta bo našel v Podjuni isto, kar najde prijatelj solčnih gorice v solčni Dolenjski ali Šta-

gerski. Da ta primera ni brez vse podlage, je priroda tudi tukaj ovenčala nekaj solnčnih bregov okoli Žitare vasi z vinsko trto, tako da ni neupravičeno, ako govorim o tem predelu kot koroški Dolenjski.

Severno od Drave kraljuje, impozantno postavljen na rob odrastkov Sinje planine staroslavni Velikovec, čigar impozantna lega me spominja na naš častitljivi starodavni Kranj. Kakor čuvajo nad Kranjem visoke Karavanke, tako straži Velikovec sicer ne tako slikoviti, a mogočni in raztegnjeni hrbet Sinje planine.

Težko se je ločiti od Podjune, še težje od Roža in vsega, kar ga obdaja; saj nanj vedno najprvo mislimo, kadar zaključuje v naših srcih stara naša bol . . . In kakor dve veliki svetli solzi se mi zdita tedaj obe jezери ob nebeškem čaru rajskega našega Roža, dva svetla bisera, ki jih je izjokal v krilu prirode nesrečni, toli mučeni narod v globoki svoji srčni boli, a jih ne sme nemoteno uživati niti ju imenovati svoja . . . Vendar se mi ob tej sliki vedri moje čelo; saj slutim in vem, da krajina s toliko lepoto ne more biti nikdar pozabljena od vseh bratov in zato nikdar — izgubljena . . .

SEVEROVZHODNA STENA JALOVCA Dr. STANKO TOMIŃŠEK

Iz konca samotne Planice se dviga iznad obsežnih prodišč ponosno proti nebu silni Jalovec. Je to najizrazitejši vrh v naših Julijskih Alpah. Malokateri naših vrhov se more ponašati s tako divjimi, navpično odklesanimi stenami, kakor on. Iz strmega, s snegom in ledom napolnjenega kuloarja se vzpenja navpično proti nebu njegova vzhodna stena, ki prehaja potem preko položne, z enim skokom presekane strehe v koničasti vrh; njega zapadni del pa pada v strmem kotu proti Kotovemu Sedlu.

Že navadni dostop iz Planice na tega gorskega velikana je opasen radi strmega in ledenega kuloarja, skozi kojega vedno pada kamenje. Njega severna in vzhodna stena pa se zdita od daleč vsled svoje strmine nedostopni. Kakor pri večini naših sten se pa tudi tu izkaže, da vara prvi vtis. Pri natančnem ogledovanju se namreč vidi, da se vrsti iz spodnjega klina stene v smeri proti vrhu cela vrsta širokih kaminov, iz katerih se da na levo po policah prečkati na zarezo v zgornjem previsnem delu stene ter potem po strehi na vrh. To smer so si izbrali tudi predplezalci, in sicer v letu 1909 ing. Horn in v letu 1923 Čop, Kveder in Ogrin. Vendar so vsi opisovali steno kot zelo težavno in eksponovano.

Že dolgo sem imel namen, spoznati tudi to steno; toda nisem mogel dobiti tovarišev. Ko pa sta mi koncem julija 1926. pravila ga. Marko Pibernikova in Tone Guerra, da sta na povratku iz Zapadnih Julijskih Alp poskusila preplezati tudi Jalovčevo steno, a da sta se že blizu vrha morala vrniti, ker nista našla prehoda, smo sklenili, da poskusimo mi trije prihodnjo nedeljo svojo srečo.

Polni pričakovanja smo se odpeljali 31./VII. 1926 proti Jese nicam. Tu nas je pozdravil na kolodvoru naš stari znanec Jože Čop. Namenjen je bil sicer na Triglav; toda noben izgovor ni pomagal, moral je iti z nami. Njegova družba nam je bila zelo dobrodošla, ne samo radi tega, ker on s svojim zdravim humorjem zabava celo družbo, ampak v glavnem radi njegovega »zvončka«. Ta zvonček ima namreč čudodelno moč, da preganja oblake in megle in če treba tudi izkušnjave. Je že preiskujen in sem bil edino na Široki Peči moker do kože, ker Jože ni imel zvončka s seboj.

Hitro nam je minila pot iz postaje Planica - Rateče do Tamarjev. Prišli smo tja ravno ob solnčnem zahodu. Pred novo, moderno zgrajeno sirarno smo plegli po travi in obrnjeni proti Jalovcu poskrbeli za lačne želodce, pri tem pa opazovali in študirali smer preko Jalovčeve stene.

Drugo jutro (1./VIII. 1926) smo na vsezgodaj odrinili proti Jalovčevemu klinu. Pot vodi izpočetka ob pobočju Ponc ter zavije nato na prodišče, ki pelje notri do kuloarja. V 2 urah smo bili pod steno, in sicer kakih 10 m desno od najnižjega konca stene. Plezali smo prvotno po precej širokem, še dokaj položnem žlebu, prišli nato po lahkem terenu na levo na gladke plošče, preko istih po ozki polici na desno, nato pa po dobri skali na ozko polico pod previsom. Ta polica je zelo eksponovana in vodi na levo v širok, zgoraj zaprt kamin.

Pod kaminom smo se navezali. Dasi je kamin precej širok, se je dalo v njem s hrptom in nogami ugodno gvozdit; strehi, ki zapira kamin, smo se izognili na ven. Temu kaminu je sledil drugi kamin, ki smo ga istotako z gvozdenjem preplezali. Nad tem kaminom je postal na desni strani teren lahak; zato smo zapustili vrsto kaminov in plezali vsi hkratu po dobri skali do široke prodnate police na desno nad nami. Pravzaprav to že ni več polica, ampak malo prodišče v višini ca 2040 m; Marko in Tone sta ga zadnjč krstila za »Kegljišče«. Od tu se odpira impozanten pogled na Kotovo Sedlo ter desno od njega na vitko Konca-Špico in Ponce. Levo pod nami v smeri proti kuloarju se razprostirajo gladke bele plošče, na katere je padajoče kamenje zarisalo ravne črte. Nad nami pa se šele

začenja prava stena. Skale postajajo vedno bolj navpične in gladke ter prehajajo v višini v previse.

Ker smo imeli namen, da preplezamo severno steno v smeri proti vrhu, smo se odločili za dokaj strm kamin z dobrimi oprijemi; iz njega smo izstopili v steno, ki nam, dasi je bila zelo strma, ni delala posebnih težav. Po kratkem plezanju smo dospeli na ozko prodnato polico. Stena nad nami je postala skoraj navpična in popolnoma gladka. Vendar je izgledalo, da bi se dalo od tu doseči Jalovčev greben, ako se nam posreči preplezati kakih 60 m. Male razpoke in neka luska so nam varljivo obljubovale zmago. Ker je bilo varovanje iz police zelo iluzorično, smo zabili v steno klin ter napeljali skozi vrv. Da bi bila zmaga tem sigurnejša in da bi dobili še več podjetnosti, smo še zapeli »V boj, v boj«. A vse to ni nič pomagalo. Že po par metrih je morala Marko, ki je plezala naprej, žalostno priznati, da ne nudi stena prav nobenih oprijemov več. S težavo se je vrnila. Kar v glavo ji ni šlo, da bi se tod ne dalo priti naprej. Šele, ko ji je Jože svečano zatrdil, da se to mesto ne da preiti drugače, kakor da se gre za 14 dni sem gori v »koštungo« in se zabija klin za klinom, se je potolažila.

Tu smo opazili, da plezata za nami dva Nemca. Ker smo teren lahko od zgoraj dobro pregledali, smo jim svetovali, naj nad drugim kaminom prečkata na levo nad kuloar. Iz početka nista bila dostopna za ta naš nasvet, češ, kamor smo mi prišli, bosta tudi ona; konečno sta pa le uvidela, da imamo mi prav, in sta zavila na levo.

Ker ni šlo naravnost gori, smo morali zaviti na levo. Polica je postajala vedno ožja; po par metrih pa se je stena tik nad njo izbočila na ven in tvorila tako nad polico nekak balkon. Marko je prišla preko tega mesta pokonci, uporablja je prijeme, ki jih je ravno zadostno nudila stena, vendar je ves njen zgornji život radi odstopajoče skale visel nad prepadom. Radi težkega nahrbtnika pa sem se jaz raje vlegel na polico in se po trebuhu splazil pod previso. Polica, ki vodi nad kuloarjem in je radi tega skrajno izpostavljena, se konča nato po kakih 10 m v kaminu, pod katerim je malo prodišče. Pri prehodu preko police smo se varovali na ta način, da smo skozi klin potegnili vrv in nato ob vrvi prečkali. Ko pa smo hoteli vrv potegniti k sebi, se je pri klinu zagvozdila in Marko je morala še enkrat prečkati celo polico sem in tja, da je vrv oprostila. Zato smo krstili to polico za »M a r k o v o p r o m e n a d o«.

Dokler smo bili na polici, nismo imeli časa, da bi se razgledovali. Šele ko smo stali na prodišču pod kaminom, smo opazili, kako krasen razgled se nam nudi. Izza Travnškega sedla je blestel v solčnih žarkih mogočni masiv Triglava, ki ga nam je doslej za-

krival Travnik. Globoko pod nami je zijalo črno žrelo Jalovčevega kuloarja, na levi pod nami pa se je razprotirala Planica in za njo Karavanke. Hitro sem napravil par lepih fotografičnih posnetkov.

Nato smo se spravili nad kamin. Kamin je kakih 20 m visok, zelo strm in s to posebnostjo, da ima v sredini skozi celo dolžino nekak greben, po katerem bi se dalo imenitno jahati, ako bi bil kamin bolj položen. Ker so bili v njem dobri oprimki, smo ga kmalu preplezali. Iz kamina smo izstopili na levo na gladke razpokane plošče, ki so nam nudile v razpokah izvrstno osiguranje. Orientacija od tu naprej je bila precej težavna. Stena je namreč preprežena z raznimi policami in kaminčki ter je treba paziti, da se ne spleza previsoko do nedostopnih sten. Sledili smo zato široki, prodnati polici na levo, dokler nismo prišli do malega prodišča, kjer sta nas dohitela oba Nemca. Ker je tu polica nehala, je splezala Marko na levo v steno in nato navzgor na malo teraso, dočim smo ostali uporabili kratek, toda previsen kamin s krušljivo skalo. Ker smo se po opisu predplezalcev morali nahajati že pod onim mestom, kjer se nahaja prehod na Jalovčev greben, smo zavili v kratek kamin. Koncem njega smo našli na malem pomolu okoli neke skale pritrjeno zanjko vrvi. Najbrže jo je uporabil ing. Horn za lastno varovanje. Iz tega pomola smo plezali po strmi zajedi do ozke prodnate police, na kateri smo zopet našli zabit klin.

Skala je postajala čimdalje bolj krušljiva. Nad nami je bil črn previs. Marko se ga je hotela izogniti na desno po ozki polici. Ker nad polico ni bilo nobenih prijemov, se je morala plaziti po trebuhu. Varoval jo je Jože na klinu. Po kakih 10 m pa se je polica izgubila v gladki steni, tako da je bil vsak prehod naprej nemogoč. Hotela se je Marko obrniti, toda tudi to ni šlo. Dolgo v tem mučnem položaju ni mogla vzdržati. Na Joževo opozorilo sem kar najhitreje priplezal do njega, nato pa skušal priti pod njo. Izpočetka je šlo, toda ko sem bil za kak meter oddaljen od nje, so zmanjkale stopnje za nogo in tudi polica, na kateri je ležala Marko, je bila gladka in ni imela prijemov. Po daljšem iskanju sem slednjič našel en prijem za silo in ker so tudi plezalke na hrapavi skali kolikortoliko držale, sem se splazil pod njo in ji zatrdil, da dobro stojim; pristavil pa sem takoj, da se dolgo na mene ne sme opirati. Marku, ki je gibčna kakor veverica, pa je že to zadostovalo. Nalahno je z eno nogo stopila na mojo ramo, z drugo na moje koleno ter stopila tako doli s police. Splazila sva se nazaj k Jožu, kamor je medtem dospel tudi Tone. Ko smo nato steno natančneje ogledali, smo opazili, da se da preplezati desno poševno navzgor. Po kratkem počitku je Marko plezala v to smer, krenila nato v loku po eksponovani steni na levo ter

dospela do širokega prodišča pod velikansko črno votlino. Pri tem je porabila celo dolžino vrvi (okoli 60 m), preden je prišla na mesto, od koder je bilo varovanje možno. Zavarovani smo ji nato sledili ostali. Tudi Nemcema, ki sta imela prekratko vrv, smo pomagali z našo, in končno je stala cela družba na prodišču pred votlino. Marko je nato povedala, da je bila prejšnjo nedeljo s Tonetom oddaljena od tega prodišča samo kakih 10 m; ker pa ni vedela, da tvori ta votlina izhod, se je vrnila. Votlina, v kateri se je nahajalo še polno snega, se namreč v desno nadaljuje in tvori veliko naravno okno. Tega okna pa ni mogoče preje opaziti, dokler še ne stojíš popolnoma v njej.

Skozi okno smo stopili na položno prodnato streho, ki se polagoma vzdiguje proti vrhu. Skok v sredini strehe smo z lahkoto preplezali ter smo ob treh popoldne stali na vrhu. Tu nas je že čakal tovariš Kramar, ki nam je preko Kotovega sedla in zahodnega Jalovčevega grebena prinesel na vrh naše gorske čevlje.

V splošnem je Jalovčeva stena zelo izpostavljena posebno od »Kegljišča«
dalje, in je tudi radi krušljive skale težka in nevarna. Je pa zelo zanimiva in kratkočasna, ker nudi plezalcu pri vsakem koraku izpremembo.

TURISTIČKE PRILIKE U SRBIJI

ANDRIJA RISTIĆ

Specialne terenske i socialne prilike o kojima će malo donije biti reč, učinile su da Srbija zauzima mal'te ne poslednje mesto u hronološkom redu jugoslovenskih pokrajina koje neguju planinstvo.

Srpsko Planinsko Društvo osnovano je bilo još 1902 godine; ali, i ako se ono od osnivanja pa' do Balkanskih ratova nekoliko puta gasilo i vasrkavalo iz pepela, mi danas imamo utisak da je ono tada u glavnom postojalo samo na papiru, a naročito da naša društvena sredina nije još bila zrela za turistiku, nije još osećala potrebu jednog pokreta koji bi je u masama vodio u prirodu. Obnovljeno Srp. Plan. Društvo nasledilo je 1923 godine od svoga prethodnika skoro samo ime, pravila i arhivu. Predratno društvo je dalo inicijativu za neke radove na pošumljavanju Beogradske okoline i njegovim nastojanjem podignuto je jedno sklonište na Avali, čiji se temelji još vide, no to kao da je bio sav društveni rad.

Mi iz sopstvenog iskustva sami vidimo da je za tadanje prilike i ovo bilo dosta; a što se mentaliteta tadanjeg građanstva tiče, njega najbolje ilustruje ovaj primer: u to vreme, nezavisno od svake organizacije, jedna mala grupa revnosnih planinaca redovno je, zimi i leti izlazila nedeljom u okolinu Beograda najčešće oko Avale. To

društvanice je u krugu svojih poznanika bilo poznato pod ni malo laskavim nazivom »sedam budala«. Uzgred budi rečeno: ta sedmorica su i danas, ne samo ostali dobri planinci, već su, u koliko im godine to dozvoljavaju, proširili svoj izletnički rejon do Rtnja, Suve Planine, a neki čak posećuju i smučarske tečajeve u Kranjskoj Gori.

Počeli smo s istorijom Srp. Plan. Društva, jer se ona kod nas u glavnom poklapa sa istorijom planinstva u opšte. Kao što vidimo, vreme od 1902 do Balkanskih ratova bilo je doba samo usamljenih pokušaja. Medjutim krajem 1922 dolazi do jedne energične obnove, koja je imala mnogo veći uspeh od svih ranijih pokušaja. Dok se pre počelo sa svečanim osnivanjem društva na jednom skupu u velikoj sali Univerziteta, dotle je obnova došla ovog puta iz šume. Kad se na potpuno pustoj Avali dva tri čoveka nekoliko puta sretnu nedeljom, oni se moraju upoznati, menjati misli i silom okolnosti setiti se da je i u Beogradu postojalo planinsko društvo i da bi ga trebalo vaskrsnuti.

S druge strane dok su oni pretresali mogućnost takvog pokreta, menjale su se i prilike u samom Beogradu, koji je posle rata naglo počeo osećati potrebu za čistim vazduhom i zelenikom. Tome su takođe doprinele i razne omladinske organizacije; a moram naglasiti i uticaj slovenačke kolonije u Beogradu. Dok su pokretači obnovljenog Srp. Plan. Društva imali pune ruke posla razbijajući led, dotle su Slovenci imali samo da u Beogradu produže svoj način života, na koji su već od detinjstva bili navikli.

Sada, posle četiri godine napornog rada, mi već možemo sa zadovoljstvom baciti jedan pogled u natrag. Već je odavno predena cifra od 500 članova, u toku mnogih zajedničkih izleta upoznati su u turističkom smislu skoro svi planinski krajevi predratne Srbije, a pravljani su i veći izletu po Južnoj Srbiji, koja će postati vremenom pravi raj za turiste svih kategorija. Građanstvo je već toliko naučeno na nas da se više i ne osvrće kad nas vidi gde sa nahrbtnikom žurimo ka železničkoj stanici; jedino su smuči u stanju da izazovu ne uvek laskave komentare. Priredjena je bila i uspela izložba, a u toku poslednjih osamnaest meseci ostvarili smo naš davnašnji san, postigli smo prvi odredjeni cilj, koji smo sebi nametnuli; *podigli smo naime lepu planinsku kuću na Avali.*

Možda će se naći koji strani čitalac, kome će ovo izgledati još nedovoljno, koji misli da se za ovo vreme moglo učiniti još više. Mi smo međutim ipak dosta zadovoljni, jer imamo u vidu dve velike teškoće koje su nam dosad stalno sputavale rad, i koje će i u buduće ostati, a s kojima planinci iz drugih krajeva naše domovine nisu upoznati. To su geografski raspored zemlje i mentalitet građanstva

u unutrašnjosti. Prva činjenica je odista nezgodna. Srbija je jedna mala zemlja, pretežno brdovita, ograničena skoro sa svih strana planinskim vencima, srednje visine od 1500 do 2000 m, čiji ogranci pokrivaju skoro celu teritoriju, i onako punu živopisnih predela. Kao za pakost, prestonica, centar svega kulturnog pokreta i polazna točka svake inicijative, nalazi se u jednom od retkih krajeva siromašnih u turističkim objektima, odvojen od najbližih većih planina jednim pojasom niskih brežuljaka i ravnica od nekih 150 do 200 km u vazdušnoj liniji. Uz to ne treba zaboraviti da je železnička mreža još nedovoljno razvijena i da su po pravilu skoro sve planine udaljene po više sati hoda od železničke pruge. Dok Ljubljanac i Bečlija mogu neosetno od običnih, skromnih nedeljnih izletnika, postati postepeno pravi alpinisti, dotle smo mi Beogradani, izvan onih nekoliko nedelja godišnjeg raspusta, prinudeni da ostalo vreme izučavamo kalendare, istražujući praznike obeležene crvenim slovima koji padaju u subotu ili ponedevnik, tako da imamo dva dana i tri noći na raspoloženju. No, ako su ta dva dana i tri noći (dve u vagonu a srednja »na licu mesta«, sigurno ne u planinskoj kući) potrebni za iole ozbiljniji izlet, moram odmah dodati da su više nego dovoljni za ogromnu većinu lepih tura. Razume se da nije baš najprijatnije posle treće noći ići u kancelariju, ali se čovek nauči i na mnogo gore stvari.

Ali, to nije dosta. Planinska Društva po pravilu imaju mnogo uzvišeniji cilj. Njima je dužnost da izvedu demokratizaciju planinske ideje, da planinu učine pristupačnom najširim slojevima društvenim, da ona prestaje biti privilegija jedne elite, pa bila to elita novčana, ili elita dobrih nogu i jakih ledja. Dok naša kuća na Avali pruža nedeljnom sliku jednog dobro posećenog, čak i suviše posećenog izletišta; dok izletnici za Frušku Goru ili Kosmaj često ispune po ceo vagon, dotle ona manja grupa članova koja odista zaslužuje naziv planinaca mnogo sporije raste. Na Midžoru i na Kopaoniku, na Rtnju i na Šarplanini vidimo u glavnom ista lica sa tri četiri prinove.

Ta grupa, koja odista sačinjava Srpsko Planinsko Društvo i koja upravo predstavlja njegovu srž, ipak raste, ali, kao što rekoh, mnogo sporije od prirasta broja članova. mnogo sporije od one vojske Avalskih i Fruškogorskih izletnika; koja jedino što o Uskrsu zade dublje u unutrašnjost svoje uže domovine, u jednom zajedničkom izletu od 70 — 80 učesnika; s kojim je brojem materialno nemoguće izvoditi ozbiljnije ture. Rezimirajući ovo stanje stvari, možemo reći da geografski položaj Beograda postavlja pitanje kako da se omogući širim masama skok sa Avale na Rtanj, kako da nedeljnom izletniku, koji pevajući krstari po Avalskim i Fruškogorskim šumama natovarimo »balkanski« nahrbtnik sa dva i više dana hrane, svom opremom,

dekom, a često puta i šatorskim krilom i vodom za 24 sata! Onog dana, kad to budemo postigli, Srbija će biti konačno uvedena u red turističkih predela naše lepe domovine.

Odavde vidim jedno pitanje na usnama mojih čitalaca. »Zar je Beograd sva Srbija? Zar Niš, Piroć, Užice nisu u mnogo boljim prilikama za planinstvo? Što tamo ne počnete akciju?« To je ona druga teškoća koju sam spomenuo. Građanstvo iz unutrašnjosti zemlje je i danas na onom stupnju na kome je bio predratni Beograd, onaj Beograd koji je prve pionire planinstva nazvao budalama. Kako se provincija odazivala pozivima iz Beograda, najbolje svedoče pet ugašenih sekcija Sr. P. D., kojima treba dodati i mrtvorodne sekcije u Nišu i Skoplju. Naročito nas boli stanje u Nišu, koji je, pored jedne vanredne okoline, centar čitave jedne oblasti, koju vrlo često obilazimo i koja nas uvek privlači. A treba videti i informacije, koje dobijamo od mesnih intelektualaca, kojima se obraćamo za savet pred kakav veći izlet u dosad nepoznate krajeve. Nameravana tura je uvek »neostvarljiva«. Nije moguće naći ni hrane, ni prenoćišta, i, što je redovna pojava, baš u dotičnoj planini pojavili su se — hajduci! Ako je ikada bilo oglasenih i učenjenih hajduka između — Aljaževog Doma i Kredarice, to smo ih i mi sreli na našim turama u Srbiji.

Iz gornjega se vide glavne smetnje bržem širenju planinstva u Srbiji, vidi se da geografske prilike udružene sa pasivnošću građanstva čine da se sve mora raditi iz centrale često puta i u dosta udaljenim krajevima. No, tu imamo jednu kompenzaciju, a to je da se u Srbiji tehnički terenski radovi izvode na minimum, na običnu markaciju kroz šumu. Srednjeevropskog turistu iznenađuje morfologija planina u predratnoj Srbiji, koje i pored visina od preko 2000 metara, pokazuju pašnjacima pokrivene zaobljene oblike srednjeg gorja. U tom pogledu naročito je tipična Stara Planina (Balkan) čiji se greben desetinama kilometara proteže na visini od preko 2000 metara, blago zaokrugljen i pokriven bujnom travom, na pojedinim mestima preko članaka, formirajući divne pašnjake duž Srpsko Bugarske granice. Čak i planine u vertikalnim liticama od više stotina metara (Rtanj, Suva Planina) sa protivne strane pristupačne su i na konjima. Pri takvom stanju stvari jasno je da je izlišno nositi pentračka orudja kao cepin, uže i slično, i da Srp. Plan. Društvo nema potrebe udarati klince, markirati svaki korak i osiguravati opasna mesta.

Ne treba misliti da ih takve osobine srpskih planina čine manje interesantnim. I ovde ima kompenzacija. Ako nam naše planine ne daju utisak, usprkos svojoj visini pravog »Hochgebirge« (sem Šar Planine, Koraba i sl.) one imaju jednu draž koja nedostaje civiliz-

vanim Alpima. U njima se čovek oseća bliže prirodi, one imaju svu draž nepoznatog predela. Već ste videli kakvi se podaci mogu dobiti putem korespondencije sa »prijateljima turisticke« iz kraja koji se namerava posetiti.

Kao jedino sredstvo za pripremu izleta prvih godina našeg rada bila je generalštabna karta, koju su u vrlo slaboj meri dopunjavale reminiscencije iz školske klupe i ratne uspomene. Odredjuje se maršruta ostavljajući dovoljno vremena za povratak, da nam ne bi pobegao jedini voz, koji nas može na vreme dovesti kući, i, posle beskonačne vagonске noći, evo nas gde na maloj zabačenoj železničkoj stanici tovorimo na ledja nahrbtnik, koji nam za više dana predstavlja sve na ovom svetu, zadovoljenje svih potreba, koje budemo imali tamo u planini. Prošli smo i poslednje siromašno seoce, izgubljeno u ograncima planine, i često puta zimi nedeljama odsečeno od spoljnog sveta, kao n. pr. Topli Do, gde tek s proleća dodje sveštenik, da u ime crkve sankcioniše sve promene u selu, koje su se za vreme zime desile! Idemo dalje kroz gudure, bez markacije, bez planinskih kuća, bez ičega što bi nas potsećalo industrijalizovane planine u Švajcarskoj i Austriji, na platežne ulaze na ledenjake, na Rigi, gde je i sunčev izlazak postao »res commercii« tako, da dok se čovek ispne na greben, recimo Stare Planine, njegov duh prodje kao kroz neku vrstu čistilišta, jer nema više ničeg što bi ga potsećalo na rod ljudski. I kad smo izašli na sam vrh Rtnja ili Midžora osim usamljene piramide koja kao da je već izgubila svako obeležje ljudske tvorevine već izgleda kao da je sama tu izrasla, mi odista ne vidimo ništa od onoga, od čega smo i pobegli ovde.

Sela su sklonjena u dubokim dolinama, varoši se gube u maglovitoj ravnici. Oko nas je samo bujna trava, išarana sa po kojom srebrnolistom divizmom; dok se u daljini, iznad magle koja pokriva sitne i beznačajne čuvike, izdizu visovi dostojni da se vide sa velikana na kome smo. A bestraga daleko, kroz nekoliko zavesa od magle, kao neka vanprirodna sablast, oertavaju se gromadne mase Šar-Planine i Rodopa. Ko je naučio da gleda planine u skraćenoj perspektivi sa njihovog podnožja, ne može zamisliti kako ogromna planina može izgledati kad se posmatra sa sebi ravnog vrha i mi žalimo što tu istinu nije izrazio naš besmrtni Njegoš, jer bi jedini on to mogao učiniti u kakvom zvonkom i dubokom distihu.

Ali, svemu ima kraja. Moramo se ipak vraćati. Civilizovani alpinist, koji se vraća po dobro markiranem putu, srećući na svakom koraku svoje drugove, znajući da ga kroz koji čas čeka udobna planinska kuća, neće nikad osetiti ono što je osetio pisac kad je, posle četrdeset osam časova provedenih iza Božjih ledja, na grdnoj trupini

Stare Planine, još daleko od najbližeg sela, sreo sasvim neočekivanu jednu kokošku, prvog vesnika civilizacije (i to sasvim relativne civilizacije)! Ko je god bio u zabačenim krajevima Srbije, pa bila to Stara Planina, Kopaonički masiv ili Šara, priznaće da je odsustvo krša i ledenjaka bogato nadoknadjeno udaljenošću i divljinom samog kraja, svešću da je čovek bio negde gde pre njega nije kročila noga ni jednog turista. Pa, ma koliko da se čovek sprema na nepoznato, uvek će naići na neočekivana iznenadjenja. To, prema prilici, može da bude ili čarobna kao pozorišni dekor, klisura Toplodolske reke, to može da bude vodja, koji će od jednom početi pričati o svojim doživljajima u Bizerti; ili će to biti primitivni i nepismeni seljak Pirotskog okruga kod koga ste noćili i koji prodaje svoj kačkavalj čak u Kairo i Smirnu. obraćam pažnju naročito na narod pojedinih krajeva kroz koje ćete prolaziti, ako se budete kadkod rešili da napravite nakon već u turu u Srbiji. (Jer nemate računa da iz Slovenije zapnete u Srbiju samo zbog Avale, pa čak i Rtnja).

Naime, naša književnost, a naročito žurnalistika redovnu padaju u pogrešku, da tip seljaka iz pojedinih krajeva proglašao kao apsolutni tip srpskog seljaka. U vreme Janka Veselinovića to je bio onaj idilični i sentimentalni Mačvanin. Kumanovo i Dobro Polje istakli su na površinu nesalomljivog Šumadinca u kome se htela videti sinteza cele Srpske rase. Medjutim, ni veseli i nasmejani Stevan Sremac, ni mračni i tragično čulni Bora Stanković nisu nam dali sliku onog seljaka kog su oni bili najpozvaniji da nam prikažu, seljaka iz trougla Vranje - Niš - Knjaževac, a koji unosi u našu rasu čitav niz osobina vrednoće, radinosti, istrajnosti, na koje do sada nije niko obraćao pažnje. S druge strane imamo, barem za širu publiku, još nedovoljno poznat elemenat sa područja stare Raške, elemenat iz koga je prvi put ponikla Nemanjić država, koji se docnije godinama borio protiv nasilnog turčenja, i koji je bio predstraža malene kraljevine Srbije prema Turskoj imperiji, dok Kumanovo nije odbacilo granicu bestraga na jug, i koga tek ovih poslednjih godina počnemo da upoznajemo kroz pero g. Gr. Božovića.

Pod utiskom iznenadjenja na koja smo posle prvih tura u jugoistočnu Srbiji naišli sa našim konvencionalnim pojmovima o srpskom seljaku, udaljili smo se od našeg glavnog predmeta, turističkih prilika u Srbiji.

Vratimo se natrag našem nahrbtniku. Moramo priznati da se on za ove četiri godine ipak olakšao. Lično iskustvo, material grupisan u arhivi, veze sa prijateljima u planini, učinili su da se mi već lakše krećemo na put. Istina je, da još stoji ono pravilo od dva

dana i tri noći ali je ipak ublaženo. Znaju se mnoge staze i bogaze da se više ne luta nasumce, zna se gde treba poneti šatorsko krilo a gde ne treba, zna se gde može magare da prodje a gde treba natovariti nahrbtnik na mučenička ledja.

Čak, moramo da ublažimo neke konstatacije iz početka ovog članka. Istina je, da se jedne lepe nedelje u avgustu 1923 godine, na Avali nalazilo samo četiri planinca, ali je istina i to da danas već moram priznati i provinciji izvesno olakšavajuće okolnosti posle onako teških optužba. Naime, kad smo se letos (1926) krajem avgusta, vraćali sa Rtnja, desila nam se neverovatna stvar da smo na železničkoj stanici Krivi Vir sreli jednu grupu pravih planinaca, u potpunoj opremi. Taj događaj, da se usred Istočne Srbije, na jednoj zabačenoj železničkoj stanici uskog koloseka, nadju dve grupe turista, i to sasvim slučajno, zaslužuje da udje u anale Srpskog Planinskog Društva. Tu malu grupu, koja nas je toliko obradovala, predstavljali su pokretaši podružnice u Zaječaru, koji i pored nerazumevanja okolice, kao privatni turisti, produžuju tradiciju negdašnjih Beogradskih »sedam budala«, i mi im možemo poželeti samo to, da u Zaječaru dožive ono, što su doživeli Beogradskih »sedam budala«.

† LOJZE DE REGGI

EDO D.

(Oris življenja).

Na onem koscu ravnega sveta, ki ga na severu prepreza bliščeč, srebrn trak, mladostna Sava, in ki proti jugu polagoma prehaja v dolino Velike in Male Pišnice, leži naša ljuba vasica Kranjska Gora. Vzhodno in zapadno jo stražita Črni vrh in Vetranec, ki te prva pozdravita, ko prihajaš v kraljestvo njih očakov.

V tem prijaznem, idiličnem kotičku se je rodil pokojni Lojze De Reggi 18. decembra 1905. leta. Rojenice, ki so prihitele z vrhov, so mu pač že ob rojstvu izrekle sodbo: »Gore so te rodile, gore te bodo sprejele.«

Kmalu po rojstvu sina so se stariši preselili v Rozzol pri Trstu, kjer so ostali le nekaj mesecev. Oče je bil po svoji službi (pri železnici) primoran pogosto menjati svoje bivališče. Bivali so: v Grahovem ob Bači, v Avčah ob zelenomodri Soči in v Dutovljah - Skopo na Krasu. Tu je mali Lojzek začel zajemati učenost prvega razreda tamkajšnje ljudske šole.

Kras s svojimi čudovitimi tvorbami je nudil dečku dovolj zabave; tu se je v nepokvarjeni otroški duši tudi porodila ona brezmejna ljubezen do narave.

Že v prvem letu svojega šolanja se je izkazal vestnega in marljivega, v veliko veselje učitelja in starišev. Toda usoda mu že kot otroku ni bila posebno naklonjena. Na vnetju prsne mreže in na pljučnici je nevarno zbolel in se je težko rešil smrti. Bolezen je bila tudi vzrok, da je telesno zaostajal.

Ko je plamenica svetovne vojne zaplapolala tudi na našem Krasu, so se končali za njega solnčni dnevi in pričela se je trnjeva pot. Stariši so vsled nastalih razmer morali malega Lojza izročiti v varstvo prijateljem v Šmarju na Dolenjskem, pozneje pa teti na Koroškem.

Od leta 1915. se je skupno s stariši stalno naselil v Ljubljani, kjer je obiskoval ljudsko šolo »Na Prulah«. Jeseni leta 1917. je vstopil v I. razred II. državne gimnazije v Ljubljani. Spričo svoje nadarjenosti je bil vseskozi odličen dijak; zato je bil tudi oproščen ustmenega zrelostnega izpita. (1925). — — — — —

Prerokovanje rojenic se je uresničevalo. Lojzeta je že kot otroka nad vse mikalo na gore — v naravo. Mesece, ki jih je prebil pri svoji teti na Koroškem, je izrabil v to, da je romal od grička do grička ter v cvetju in solncu sanjal o strmih vrhovih, kamor še pojde.

Tako je Lojze doraščal. Ko se je jel zavedati svojih moči, si je urezal kos kruha in jo je mahnil v gore. Prva njegova tura je bila Grajščica v Karavankah. Od povsodi, koder je hodil, si je prinesel spominov, ki so ga od dne do dne bolj spodbujali. Čutil pa je tudi, da take vrste izletij jako koristijo njegovemu šibkemu telesu.

In res: iz slabotnega, bledoličnega dečka se je razvil krepak, zastaven fant, ki je pozneje tolikokrat ključoval vsem prirodnim silam. Odslej je namreč ves svoj prosti čas porabil za ture, ki jih je delal v Julijske in Kamniške Alpe ter na Karavanke. Malo je vrhov, ki jih ne bi posetil Lojze v svojem planinskem navdušenju in v ljubezni do prirode.

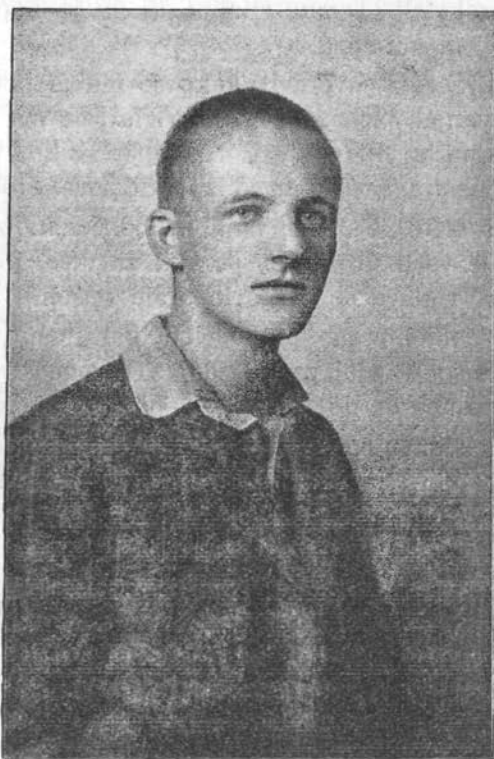
Bil je dober in idealen fant — posebljena dobrota in čednost; pa vendar neizmerno nesrečen fant... V svojem srcu je imel skrito shrambico, v kateri je skrbno čuval ideale, boječ se, da bi mu jih kdo ne oskrunil. Saj jim je žrtvoval na oltarčku svoje duše. Vsi, ki so ga poznali, so se zavedali, da je Lojze mnogo, mnogo obetal.

Sedaj . . . ? V naših vrstah je nastala vrzel — velika vrzel. Kedaj dobimo njemu enakega?

Uverjen sem, da sta čas in njega nadloge v mladosti jako vplivale na njegov značaj. Izprva se namreč ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi ga sploh kdo spremljal na njegovih turah. Morda je bil temu vzrok strah pred ljudmi? Morda želja, biti nemoten v už-

vanju prirodnih čarov? Kdo ve? Dejstvo je, da prijatelj in tovarišev ni pogrešal. Pozneje je v tem oziru postajal pristopnejši.

Plezati je začel v petem gimnazijskem razredu, ko je izvedel za Turnec na Grmadi pri Šmarni gori. Takoj, ko je spoznal zanimivosti te male »plezalne šole«, kakor jo je sam imenoval, se je zanj silno navdušil. Odslej je posečal Turnec ob vsakem času in vremenu — tudi v dežju, snegu ali ledu.

† Alojz De Reggi

Svojo prvo resno plezalno turo je napravil 20. julija 1924. čez severno Triglavsko steno, s pokojnim dr. Jugom, tovarišem Skokom in Prevcom. Dr. Juga, ki mu je bil pozneje v marsičem ideal, je bil spoznal v Aljaževem Domu. Kak vtis je nanj napravil dr. Jug, spoznamo iz opombe v opisu te ture. Med drugim pravi: »Vstopil sem in dobil na skupnem ležišču tovariša Preveca in Skoka. Razgovarjala sta se s človekom visokega čela in velikih modrih oči. Bil je to dr. Klement Jug!«

Usoda, ki je trda in neizprosna, je hotela, da je napravil svojo drugo plezalno turo s pokojnim tovarišem Topolovcem, ki je postal

žrtev neurja v severni Triglavski steni. Le z največjo težavo je Lojze po Topolovčevem padcu izstopil iz stene. — Kako je pokojnik pojmoval tovarištvo v planinah, je pokazal isti usodepolni dan, ko je kljub onemoglosti in skrajni duševni depresiji hitel na Kredarico, v Aleksandrov Dom in v Staničevo kočo, obvestiti navzoče turiste o nesreči. Toda mesto tolažilnih besed so ga ljudje, ki jih je smatral za tovariše, zbadali in tako zadali njegovemu nežnemu srcu rane, ki jih ni mogel preboleti. Temna slutnja, ki ga je neprestano obletala, tudi ponoči ni mirovala.

Spominjam se, da je pravil, kako se mu je prvi dan po omenjeni nesreči v sanjah prikazal gigant Triglav, da mu je srdit zažugal in zaklical: »Pomni, za njim prideš ti!« Trpke so bile besede — — — čul jih je. Res, kmalu, prekmalu je izpolnil povelje očaka.

Klicu — svarilu ni sledil; kajti malodušen Lojze ni bil nikoli. Še več: odslej je vsak prosti čas porabil za ture. Kolikokrat je bil v objemu očaka Triglava na njegovih prsih, v steni! . . .

Po maturi je jel resno preudarjati, kakšnemu študiju bi se posvetil. Odločil se je zdaj za to, zdaj za drugo stroko; končno je zmagala v njem ljubezen do narave — odločil se je za prirodoslovje.

Od tistihdob so njegove ture in izprehodi dobili drug značaj. Prinašal je domov rudnine, cvetlice, alge in dr., vse, kar je rabil za študij.

*

Po končanem napornem vsakdanjem opraviu je vsakokrat telovadil ter krepil mišice. Imel je trden namen, prihodnje leto ob prvi ugodni priliki preplezati Špikovo steno. Vse, kar bi mu utegnilo pri plezanju škodovati, je hotel odstraniti. Tako se je tudi odločil, da opusti šport, češ, da je preenoličen. Delal je načrte, zaupal je v prihodnost.

Usoda je hotela drugače.

Narava je žela, še preden je klasje dozorelo. Lojze se je pone srečil tam, kjer je najmanj pričakoval . . . Duša! dejali so: »Ironija usode je hotela, prezgodni grob je našel ravno na Turncu.« Jaz pa trdim, da to ni bila ironija, temveč usoda se je v svoji brezmejni ljubezni spomnila sina trpina in mu naklonla grob tam, kjer si je postavil svetišče. Kaj nisi romal tja ob vsakem času? Oblečen za to svetišče in ponosen na ta svoj hram.

Na Turnec si nosil vse prošnje in želje — veselje in bridkost — hrepenenje in ljubezen. Tam je ostalo Tvoje srce, tam si si hladil razgreto glavo, tam si sanjal o bajnih lepotah . . .

Če si prihittel s Turnca, ti je žarelo lice veselja in tihega zadovoljstva.

»Prišla je jesen — — — tam nekje v daljavi nad temnim tolmunom se je utrgal list . . . Poslednjikrat se je zasvetil v jesenskem solncu — — — boječe je zakrožil v zraku in izginil . . . «

Lojze! Ko te je zemlja sprejela, se je porosilo marsikatero oko. Neoskrunjeni cvetovi so pokrili Tvojo rakev.*

Jaz, ljubi moj Lojze, pa sem pritajeno vzdihnil: »Naše nade, ki smo jih stavili na te, pokopavajo danes — jaz in vsi tisti, ki so verovali v tvojo neskončno dobrotnost, v tvojo neoskrunjenost, v tvojo lepo bodočnost, vsi smo oropani!«

Lojze! Poslednji moj glas si čul, naj ga čujejo i drugi:

Zemlja, ki si ga rodila čistega, ki si ga postavila v svet kot biser, prejmi ta biser in čuvaj ta dragoceni zaklad . . . Jesen zunaj — v našem srcu pa je zima. Sneg je pobelil vse poljane, na katerih so prej dehtele rože . . . Pošastno je zaskovikal skovir, v daljni samoti je zakrakil vran.

Pa glejte tam v dalji: resno in mirno stoji Triglav in svetel odsev mu venča glavo . . . Dal še stojiš, tudi mi bomo stali!

GRMADA OB ŠMARNI GORI

JOS. WESTER

(Odprto pismo predsedniku SPD.)

»Vi, ki hodite na sveto

Šmarno goro, blagor vam! . . .

Al gorje odlašavcam!«

Velecenjeni gospod predsednik!

»Že vem, za kaj gre«, si mislite, ko čitate naslov tega pisma in veste, kdo Vam ga piše.

Nič novega Vam ne nameravam povedati: hočem Vas le iznova opozoriti na misel, ki sem jo bil na letošnjem občnem zboru SPD dne 11. maja sprožil in ki je našla Vaše kakor tudi zborovalcev odobrenje. Obenem pa hočem naši širši javnosti predočiti ta naš »planinski« načrt, da zbudim zanj njeno zanimanje in podpornost, s katero bo treba računati, čim pričenemo z dejanskimi pripravami.

Kaj torej nameravamo? *G r m a d o*, zapadni, višji vrh Šmarne gore, *a l p i n i z i r a t i*. Kako? S tem, da napravimo nanjo dve vrsti poti: eno planinsko (A) po skalah mimo Turnca, opremljeno mestoma z napravami, običajnimi na veleplaninskih strminah; dve drugi

* O smrtni nesreči (7. nov. 1926) De Reggija na Turncu gl. Plan. Vestn. 1926, str. 283—287. — U r e d n.

stezi pa za zložne turiste, eno (B) po Grmadinem grebenu od Vikrč takoj vkreber, drugo (C) zložnejšo prečnico pa kot višinsko promenadno pot od vstopa poti A v znožju Grmade prek po južnem pobočju do Gorjančevega sedla, kjer bi se malo pod kapelico strnila z Zgornjo kuhinjo, odn. z »romarsko potjo«.

Čemu pa vse to? Da nudimo s tem Ljubljani dvoje turistovskih ugodnosti: eno neposredno, drugo pa posredno. Naj bi se z Grmado odprlo Ljubljančanom novo planinsko izletišče, ki bi bilo tistim, ki se pripravljajo za višje planinske ture, obenem vežbališče (po stezi A), za vse druge pa, ki si ne morejo privoščiti daljših in višjih izletov, ali ki jim kot podjetnim planincem leta že priporočajo več zdržnosti in manj podjetne drznosti, bi bil »plezalni« izlet na Grmado le v prijetno razvedrilo in okrepilo kot spomin na nekdanjo mladostno in moško planinsko dobo. Posredno bi pa tako urejena Grmada služila Ljubljani v turistično propagandnem oziru: če naj Ljubljana postane »planinsko« mesto v tem smislu, kakor so na pr. Beljak, Salzburg, Innsbruck, da omenim najbližje take postojanke — mora nuditi tudi tistim našim rojakom iz vzhodnih krajev Kraljevine, kjer ne poznajo planinskih krajev niti alpinskih naprav, priliko, da se v tem nazorno pouče in za silo utrdijo in izvežbajo. Našim bratom Hrvatom in Srbom bi naj Ljubljana s svojo okolico tako postala planinska šola, in višje vežbališče te šole bi naj bilo na — Grmadi.

Kaj bi bilo treba v omenjene svrhe napraviti? Steza A bi se od kolovoza, ki drži iz Vikrč na južnem pobočju Grmade proti Zatrepu, cepila tik na vznožju t. zv. Skal. Tu bi se vzpenjala med čermi po kaminih, žlebovih, drčah, prek polic mimo Turnca proti vrhu. Vso pot bi bilo treba dobro zavarovati, zabiti na več mestih kline, napeljati oprijemne žice — to pa vse radi vežbe bodočih planincev. Neveščiči »turist« bi tu — seveda pod vodstvom posebnih »instruktorjev«, ki bi jih imelo SPD ali kako turistično podjetje v razvidu — predelal svojo planinsko šolo. Drugi pa bi imeli tod izdatno telesno, higienično vežbališče. Pol ure plezanja po tej strmini bi zaleglo le malo manj ko plezanje s Kredarice na Mali Triglav; relativna višinska razlika je prilično ista (nad 300 m).

Steze B, ki se cepi takoj s ceste v Vikrčah (za Božičevo gostilno ali izpred Fialove vile) bi ne bilo treba posebej napravljati, ker je že tu in drži ves čas po robu Grmade z odprtim vidikom proti jugu; le izkrčiti bi bilo treba ponekod gosto grmičje. Hoja po tej stezi je zelo uspešna za pljuča in srce; na vrh Grmade se z vztrajnim korakom dospe v 40 minutah. Nadelati pa bi bilo treba prečnico C. To bi bilo po mojem mnenju naravnost idealno jesensko ali zimsko šetališče za izletnike, ki hočejo dospeti na Šmarno goro ali na

Grmado po najzložnejši poti. Steza C bi se kakih 150 m zapadno od vstopa steze A odcepila od sedanjega kolovoza in bi se prvih 50 višinskih metrov dvigala dokaj strmo, nato pa bi krenila z zložnim vzponom po pobočju, da bi se kakih 100 korakov pred »romarsko potjo« strnila z Zgornjo kuhinjo.

To bi bile tri nove steze na Grmado; sedaj ni nanjo nobene druge ko tista, ki drži s sedla po robu na vrh. Vse te steze bi se morale tudi markirati, tako da bi bili pešci opozorjeni, da naj se radi lastne varnosti drže zaznamovane poti, obenem pa naj si ne iščejo drugih smeri in prehodov, kjer bi delali škodo na mladih nasadih ali kršili drobljivo kamenje. Bog pa vari, da bi kdo na vrhu Grmade hotel postaviti kako okrepčevališče, če tudi v obliki »buffeta«. Grmada naj ohrani svoj romantični, divji značaj! Za nedeljske in delavniške turiste, katerim je zadnji cilj obenem uživanje jedi in pijače, pa naj služi tudi v bodoče pitoma Šmarna gora z mežnarjevo gostilno pri cerkvi ali Gorjančevo niže doli pod sedlom. —

Gospod predsednik! Zavedam se, da ne pojde vse tako gladko, kakor se dá v pismu napisati. Za take stvari je treba izdelati podrobne načrte, je treba žrtvovati nekaj denarja — in se je zlasti treba sporazumeti z lastniki tistih parcel, koder bi držale nameravane steze. Mogoče bo to zadnje vprašanje zadelo ob težkoče. Prav danes sem čul iz ust posestnice v Vikrc̄ah pritožbo, koliko škode povzročajo divjaški turisti na mladem drevju in kako pogosto zaneti zlobna roka v suhljadi ogenj, ki se nato nevarno razširi po gorskem pobočju ter uniči ves gozdni podmladek; o Veliki noči da so taki požari na Grmadi skoraj reden pojav. Žalostni odsevi mestne objestnosti so to; uverjen pa sem, da bodo prenehali, čim bodo le zaznamovane steze izletnikom določene; planinskim paglavcem pa, ki bi jih posestniki zasačili izven določenih poti, naj bi pošteno ušesa navili.

Torej: najprej je treba sporazumnega dogovora z lastniki, ki pa bodo kot razumni možje brez dvoma dostopni za naš načrt. Tehnična plat bi ne nudila posebnih težkoč; morda težje bo finančno vprašanje, ki pa vendar ne bo zahtevalo takih žrtev, da bi jih naše društvo ne zmoglo, zlasti če se uvažuje, da bi se glavnica, ki bo po mojem mnenju znašala le par tisočakov, bogato obrestovala v zanimanju za planinstvo, ki bi si prav s »trainingom« na Grmadi pridlo bivalo vedno novih pripadnikov.

Že marsikdo me je vprašal, zakaj je stopila Grmada sedaj tako v ospredje. Odgovor na to: Ker se je s postajico na Mednem, ki se je lani otvorila, Ljubljana primaknila k Šmarni gori vsaj za 15 do 20 minut. Kako to? Pešec, ki izstopi v Št. Vidu z namenom, povzpeti

se na Šmarno goro, hodi s postaje skoz Vižmarje po cesti prek Save v Tacen do znožja Šmarne gore 25 do 30 minut; z medenske postajice pa si na znožju Šmarne gore, če te je brodnik ročno predročil prek Save, v 15 minutah. Zamuden je kolikor toliko le sedanji prevoz preko Save. Tu pa se pričinja drugo vprašanje, ki je v zvezi z alpiniziranjem Grmade.

Čez Savo pri Mednem sodi brv za pešce, brv, ki bi ne služila samo ljubljanskim izletnikom, temveč v še večji meri prebivalcem Vikrč, Zavrha in Pirnič, ki bi na ta način pridobili najzložnejšo zvezo z Mednim in s tem z Ljubljano. Akcijo za postavitev take brvi, najboljše viseče žičnate brvi z eno ali dvema oporama v Savski strugi, bi brez dvoma finančno podprli vsi interesentje: občina šmartinska in šentviška, premožnejši posestniki ter končno mestna občina ljubljanska, z njo vred pa razni zavodi, katerim je prospah turističnega prometa v Ljubljani pri srcu in v njih prid. —

Gospod predsednik! Še malo potrpljenja Vas prosim, nisem še pri kraju. Tretje, kar je v zvezi z našim šmarnogorskim načrtom, pa je — k o p a l i š č e ob Savi pri Mednem. Saj veste, kako skromno je v Ljubljani poskrbljeno za to plat naše javne higijene. Kdor se hoče v poletnem času osvežiti s kopeljo v vodi in na solncu, pohiti k Savi na Ježico, pod Črnuče, k Sv. Jakobu ali se popelje celo v Laze. Za vsako tako kopel porabi izletnik več časa, kakor če se popelje z vlakom v Medno (ker je ta postajica še v 1. pasu, je vozna cena najnižja, za uradnika le Din 3.50 tja in nazaj). Tu najde osvežujočo kopel ali na desnem bregu Save nad prvim jezom ali na levem na lepemrodu ali pa za par sto korakov niže doli na obsežnem prodnatem otočku sredi Save. Ali bi ne bilo naravnost vzorno higienično početje: vzpon na Grmado, da si pretegneš ude, se prezračiš in prepotiš, nato pa čez Roje, t. j. Vikrško polje, k Savi v kopel, nato po brvi v Medno, če hočeš, na južino k Cirmanu, nato pa na vlak in hajd nazaj v Ljubljano? V 3 urah bi se dal tak planinsko-higienski izlet zložno opraviti. Danes sem pot čez Grmado po trasi B in nazaj po trasi C prehodil v pičli 1½ ur. —

Gospod predsednik! Zavleklo se mi je to pisanje, vendar upam, da mi moj javni apel na Vašo osebo oprostite pač z ozirom na javnost, ki sem jo hotel seznaniti z načrtom, katerega ste Vi kot predsednik našega društva itak že v načelu odobrili. Zdaj gre še za to, da se načrt tudi strokovnjaško prouči iz tehničnega in finančnega vidika in da se poizve, kako stališče zavzemajo pri tem neposredno prizadeti krogi.

Vi, veleocenjeni gospod predsednik, ki ste si že pridobili najodličnejših zaslug za razvoj našega planinstva in slovenske turisticke,

naj bi si s srečno inavguracijo zgornjih načrtov, ki utegnejo biti v prid ne samo Ljubljani in Ljubljančanom, temveč bodo netili veselje do planinstva in pospeševali zdravstvenost naših sodobnikov in prihodnikov, vpletli nov šopek v nevenljivi venec svojih zaslug, ki Vam jih je priznalo tudi Nj. Veličanstvo naš kralj, s čigar odliko Vam jutri odičijo Vaše prsi. S prisrčno čestitko na tem odlikovanju, ki nam je poroštvo, da boste tudi v bodoče svojo mladeniško vnemo posvečali razvoju našega planinstva, sklepam to pismo, proseč Vas podpore, da naše zgoraj iznesene načrte čim preje oživotvorimo, zlasti, da alpiniziramo Grmado, ki si je s smrtno nesrečo mladega De Reggija sedaj pridobila planinsko gloriolo.

Vam vdani

J. W.

V Ljubljani, dne 8. decembra 1926.

OBZOR IN DRUŠTVENE VESTI

Predsednik S. P. D. dr. Fran Tominšek odlikovan. — Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. je predsednika našega društva odlikoval z redom Sv. Save III. stopnje. Izročitev tega visokega reda se je na slavnosten način vršila dne 9. decembra 1926 v palači velikega županstva v Ljubljani.

Slavnosti so se udeležili: celokupni Osrednji Odbor SPD pod vodstvom podpredsednika g. prof. Janka Mlakarja, predsednik in podpredsednik Odvetniške zbornice g. dr. Danilo Majaron in dr. Janko Žirovnik, delegat ministrstva finane g. dr. Karl Šavnik, šef oddelka ministrstva za trgovino in industrijo g. dr. Rudolf Marn, zastopstvo turistovskega kluba »Skale« pod vodstvom svojega predsednika g. prof. Janka Ravnika, zastopniki Selške, Litijske in Kamniške podružnice SPD gg. dr. R. Andrejka, Tomazin, Stiasny in I. Koželj, gg. prof. dr. Fr. Rožman in V. Zor kot zastopnika »Aljaževega kluba« in mnogo drugih planincev.

Insignije reda je odlikovancu izročil g. veliki župan dr. Vilko Baltič osebno. V svojem nagovoru je naglašal, da je dr. Tominšek odlikovan v priznanje velikih zaslug, ki si jih je kot planinec, zlasti pa kot predsednik SPD pridobil za razvoj in razmah turisticke med Slovenci. Češ: krepki razvoj in širni razmah S. P. D. je v najtesnejši zvezi z osebo dr. Tominška. Baš pred 25. leti je bil izvoljen v odbor SPD. Že kot odbornik, predvsem pa kot predsednik (izza 27. 4. 1908) se je z navdušenjem in vnemo, ki jo daje samo plemenita stvar, posvetil delu za razvoj Slov. Plan. Društva. Pod njegovim spretnim vodstvom se je društvo uspešno razvijalo in v kratkem postalo eno naših najodličnejših kulturnih in nacionalnih ustanov. Danes lahko dr. Tominšek zre z zadoščenjem in s ponosom na svoje četrstoletno delo v tem društvu in ga sme navdajati tudi prijetna zavest, da je dobršen del pri mogočni zgradbi SPD sad njegovega truda in znoja, njegove požrtvovalnosti. Zato bo tudi njegovo ime zapisano z zlatimi črkami v analih SPD.

Nato je g. veliki župan izročil slavljencu najvišje odlikovanje, iskreno mu častitajoč, da je našlo njegovo delovanje priznanje tudi na najvišjem mestu.

V imenu osrednjega odbora SPD je častital odlikovancu podpredsednik g. prof. J. Mlakar, poudarjajoč, da je delovanje dr. Tominška za razvoj in

napredek slovenske, pa tudi slovanske turisticke našlo priznanje ne samo doma, marveč tudi v bratskem inozemstvu. Po zanesljivih vesteh je namreč odlikoval slavljenca tudi g. prezident bratske Češkoslovaške republike z visokim redom. — Kot predsednik Zveze za tujski promet je častital dr. Tominšku g. dvor. svet. dr. Marn, v imenu stanovskih tovarišev predsednik Odvetniške zbornice g. dr. Danilo Majaron, v imenu podružnic SPD g. vlad. svet. dr. R. Andrejka, v imenu turistovskega kluba »Skale« pa njegov predsednik g. prof. Janko Ravnik. Vsi govorniki so slavili odlikovanca kot moža tihega, a vztrajnega dela. ki v svoji skromnosti ni nikdar iskal javnega priznanja.

Dr. Tominšek se je v pristrčnih besedah zahvalil za visoko odlikovanje, a je izjavil, da smatra to odlikovanje za Najvišje priznanje delovanja ne toliko njegove skromne osebe, kakor predvsem Slov. Plan. Društva kot takega. Naprosil je g. velikega župana, naj sporoči Nj. Veličanstvu njegovo najvdanejšo zahvalo. Zahvalivši se posebe vsakemu izmed govornikov, je slovesno izjavil, da bo i v bodoče posvetil vse svoje sile razvoju in napredku Slov. Plan. Društva.

Slovesnost za zaključile častitke prisotnih zastopnikov posameznih društev in številnih odlikovančevih prijateljev.

Anton Mikuš — sedemdesetletnik. — Dne 3. jan. 1927 konča zaslužni soustanovnik »Slov. Plan. Društva« in prvi urednik »Pl. Vestnika«, gospod Anton Mikuš, 70. leto svojega življenja. — Pripravljen imamo o njegovem delovanju daljši spis iz peresa sotrudnika mu in prijatelja; zazdaj mu izrekamo iskrena voščila iz krogov planincev.

K kazalu za leto 1926. — Na 1. strani lanskega »kazala« naj se pred »Pi-havec« vpiše med članki: »Dr. Oblak Josip Ciril. Spisal Jos. Wester. Str. 151«.

Naše slike: Zimski motiv iz Kota. Debel sneg je zapadel in za Božič potujemo pod Triglav. Izbrali smo pot, ki je najbližja — skozi Kot. Prihajamo skozi krasne gozdove v obližje planote, kjer je sklep doline. Pred nami se že blišče vrhovi veličastne Rjavine, katere najvišji vrh (2532 m) je za grebeni še skrit; a že prvi vrhovi se impozantno dvigujejo iznad temnega gozdovja in nas vabijo k sebi. Z brzimi smučmi hitimo proti koncu doline, kopajč se v žarkem solneu.

Vsebina: Dr. Josip Ciril Oblak: Koroška slovenska Krajina (str. 1). — Dr. Stanko Tominšek: Severovzhodna stena Jalovca (str. 5). — Andrija Ristič: Turističke prilike u Srbiji (str. 9). — Edo D.: † Lojze De Reggi (str. 15). — Jos. Wester: Grmada ob Šmarni gori (str. 19). — Obzor in društvene vesti: Predsednik SPD dr. Fran Tominšek odlikovan (str. 23). Anton Mikuš, sedemdesetletnik (str. 24). — Naše slike: † Alojz De Reggi (med besedilom str. 17). Zimski motiv iz Kota (na prilogi).

»Planinski Vestnik« izhaja 12 krat na leto in stane v tuzemstvu za celo leto 40.— Din, za inozemstvo 60.— Din. — Naroča, plačuje, reklamira se pri Osrednjem Odboru S. P. D. v Ljubljani. Rokopisi, sploh spisi in poročila za natis se pošiljajo na naslov: Dr. Josip Tominšek, gimn. ravnatelj v Mariboru.

Za uredništvo odgovarja: Janko Mlakar, profesor v Ljubljani. — Izdajatelj: Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani; njegov predstavnik je dr. Fran Tominšek, odvetnik v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. (Priloge slik tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani).

Zimski motiv iz Kota

Fot. dr. Stanko Tomišek